Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus Cymru | Time to Talk Public Health Wales

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus

Mis Chwefror a Mawrth 2023 Canfyddiadau Arolwg Panel Adroddiad 2

Cyhoeddwyd: Mehefin 2023

Cefndir

- Mae **Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus** yn panel cynrychiolaeth genedlaethol Iechyd Cyhoeddus Cymru o drigolion 16 oed a hŷn yng Nghymru. Fe'i sefydlwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru i alluogi ymgysylltiad rheolaidd â'r cyhoedd er mwyn llywio polisïau ac ymarfer iechyd y cyhoedd.
- Gwahoddir aelodau'r panel i gymryd rhan mewn arolygon rheolaidd a rhoi mewnwelediad ar faterion iechyd y cyhoedd allweddol.
- Ym mis Ebrill fe wnaethom gyhoeddi adroddiad yn cyflwyno canfyddiadau o arolwg Chwefror – Mawrth 2023 a oedd yn canolbwyntio ar sgrinio, cynaliadwyedd, ymgyrchoedd a phryderon cyfredol. Mae'r ail adroddiad hwn o arolwg Chwefror – Mawrth 2023 yn canolbwyntio ar ganfyddiadau sy'n ymwneud ag amgylcheddau bwyd a phwysau iach.
- Oni nodir yn wahanol, cafodd data eu pwysoli i adlewyrchu demograffeg y boblogaeth genedlaethol. Mae Atodiad 1 yn rhoi dadansoddiad demograffig o holl aelodau'r panel a wahoddwyd i gwblhau'r arolwg, dadansoddiad demograffig o'r 1,007 o gyfranogwyr a gwblhaodd yr arolwg, a chrynodeb o ddulliau'r prosiect.
- Rydym yn ddiolchgar iawn i drigolion Cymru sydd yn rhoi o'u hamser gwerthfawr i gymryd rhan yn y panel.

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus Cymru | Time to Talk Public Health Wales

GIG Cymru NHS Wales | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Amgylcheddau Bwyd

Amgylcheddau Bwyd

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol?*

	Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf
Dylai fod yn ofynnol i fwytai roi gwybodaeth am faint o galorïau sydd mewn bwyd er mwyn i bobl allu gwneud dewis gwybodus pan fyddant yn bwyta allan	22%	36%	19%	15%	7%
Dylai fod yn ofynnol i siopau cludfwyd roi gwybodaeth am faint o galorïau sydd mewn bwyd er mwyn i bobl allu gwneud dewis gwybodus wrth archebu	26%	37%	17%	14%	5%
Dylai llywodraethau ddefnyddio dulliau ariannol fel trethu cynhyrchion â lefelau uchel o siwgr, i helpu i leihau faint o siwgr sy'n cael ei ychwanegu i'r bwyd yr ydym yn ei brynu	20%	37%	13%	21%	8%
Dylai llywodraethau ddefnyddio dulliau ariannol i ostwng pris bwydydd iach, er enghraifft ffrwythau a llysiau ffres	43%	40%	9%	5%	2%
Dylai fod cyfyngiadau ar noddi digwyddiadau a thimau chwaraeon gan gwmnïau sy'n marchnata bwyd nad yw'n iach	27%	36%	18%	14%	5%

*Gwell gennyf beidio â dweud: 1% ar gyfer pob datganiad

Amgylcheddau Bwyd

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol am ffactorau sy'n dylanwadu ar ymddygiad bwyta plant?*

	Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf
Dylai cyfreithiau cynllunio gael eu defnyddio i gyfyngu ar nifer y bwytai bwyd cyflym yn agos at ysgolion	24%	39%	19%	13%	4%
Dylai cyfreithiau cynllunio gyfyngu ar nifer y safleoedd cludfwyd a siopau bwyd nad yw'n iach yn agos at ysgolion	22%	38%	18%	16%	4%
Dylai llywodraethau ddefnyddio cyfyngiadau oed ar brynu bwyd a diodydd sydd â labeli sy'n nodi nad ydynt yn addas ar gyfer plant (er enghraifft diodydd egni sy'n cynnwys lefelau uchel o gaffein a siwgr)	38%	44%	9%	6%	2%
Dylid gwahardd hysbysebu bwyd a diod nad ydynt yn iach i blant	30%	40%	18%	10%	2%
Dylid cynnig dŵr a llaeth yn unig fel dewisiadau diodydd iach gyda chynigion bargeinion bwyd i blant	32%	49%	11%	6%	2%

*Gwell gennyf beidio â dweud: <1% ar gyfer pob datganiad

Amgylcheddau Bwyd

I ba raddau ydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol am ffactorau sy'n dylanwadu ar ymddygiad bwyta plant?*

	Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf
Dylai bwyd sy'n cael ei ddarparu mewn ysgolion osod esiampl dda i blant a phobl ifanc o ddeiet amrywiol iach	53%	41%	4%	2%	1%
Dylai rhaglenni brecwast a chinio iach fod ar waith mewn ysgolion	42%	38%	10%	7%	2%
Dylid defnyddio safonau maeth i sicrhau bod bwyd mewn ysgolion yn iach	46%	49%	3%	1%	1%

*Gwell gennyf beidio â dweud: <1% ar gyfer pob datganiad

Pwysau Iach

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Sut byddech yn asesu eich pwysau ar hyn o bryd?*

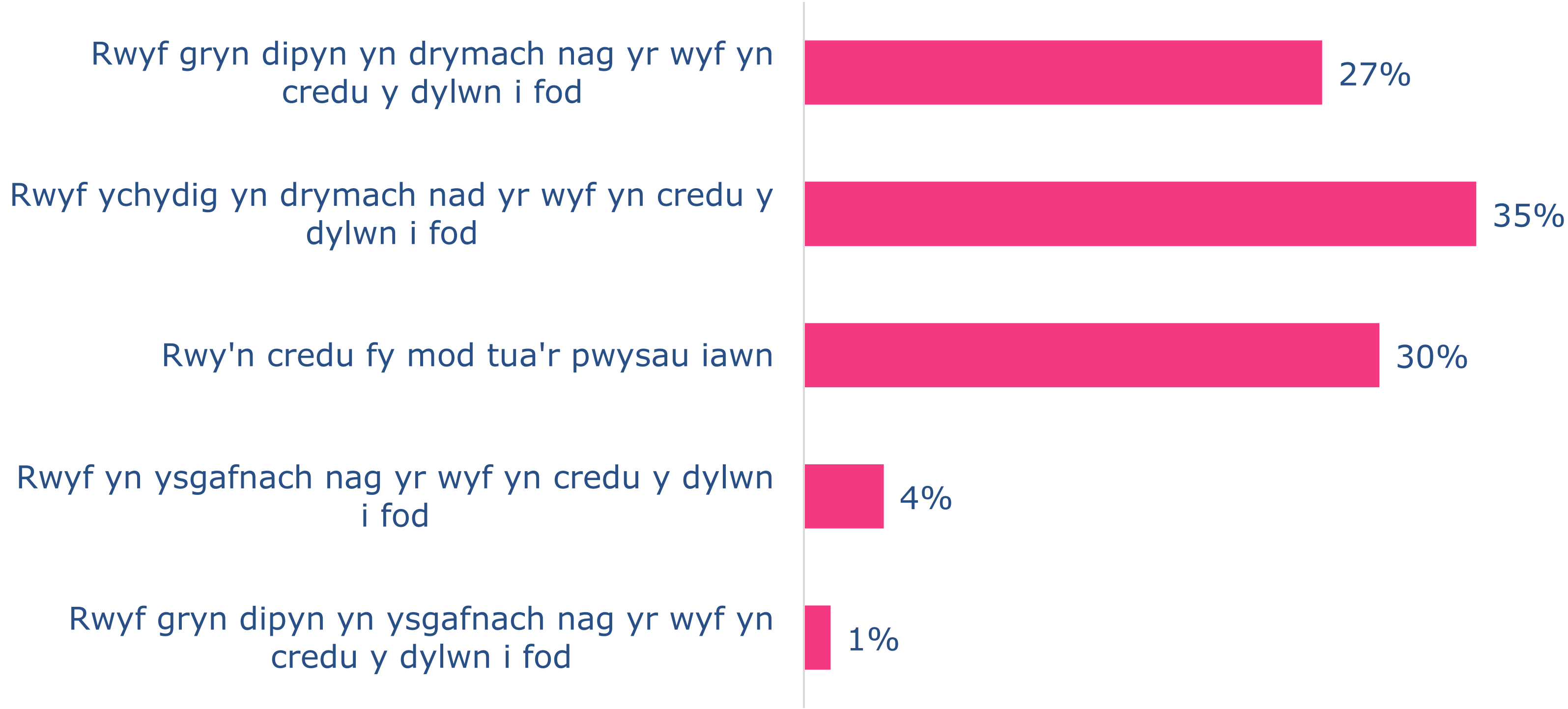

^Gwell gennyf beidio â dweud: <1%

Pwysau Iach

Ydych chi'n bwriadu cymryd unrhyw gamau yn y 12 mis nesaf I gyrraedd neu gynnal pwysau iach?*^

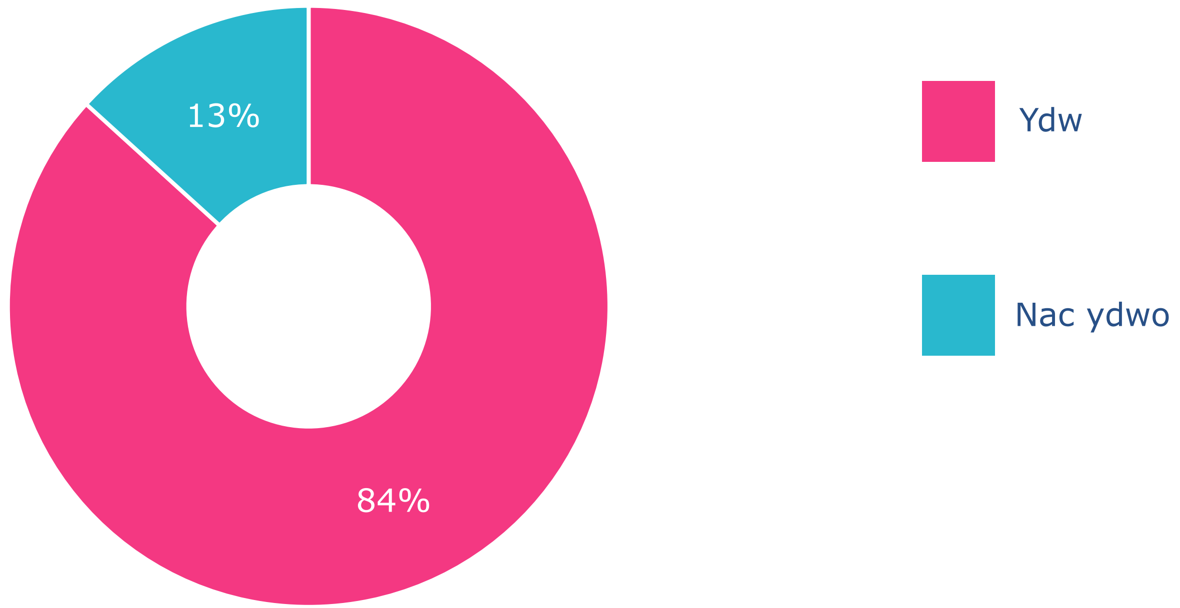

*Data heb eu pwysoli, ni ofynnwyd y cwestiwn i'r 52 o bobl a ddywedodd eu bod yn ysgafnach nag y credant y dylent fod

^Gwell gennyf beidio â dweud: 3%

Pwysau Iach

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru | Public Health Wales

Pa rai o'r canlynol, os o gwbl, allai eich atal rhag cymryd camau i gyrraedd neu gynnal pwysau iach (dewishwch bob un sy’n berthnasol)?*^

Dim yn y feddylfryd iawn i ddechrau	43%
Eich iechyd	35%
Gormod o demtasiynau	34%
Dim digon o amser	31%
Methu fforddio bwyd iach	19%
Eich swydd	19%
Dylanwad fy ffrindiau, teulu, cydweithwyr	17%
Methu fforddio'r adnoddau/offer i wneud ymarfer corff	16%
Arall	14%
Dim digon o wybodaeth i gymryd camau	7%

*Data heb eu pwysoli, ni ofynnwyd y cwestiwn i'r 52 o bobl a ddywedodd eu bod yn ysgafnach nag y credant y dylent fod

^Gwell gennyf beidio â dweud: 2%

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus *Cymru* | Time to Talk Public Health *Wales*

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Eisiau bod yn rhan o'r Panel?

Mae recriwtio i Banel Iechyd y Cyhoedd Amser i Siarad yn barhaus gan ein bod am siarad ag ystod eang o unigolion ledled Cymru.

Os ydych chi'n byw yng Nghymru ac yn 16+ oed, dyma'ch cyfle i gael eich clywed.

SiaradICCymru.com

01663 761976

SiaradICCymru@wales.nhs.uk

Ymunwch â'r Panel

Sut mae'r Panel yn gweithio?

Dweud eich dweud!

Beth yw iechyd cyhoeddus?

Gwneud wahaniaeth!

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

icc.gig.cymru

SiaradICCymru@wales.nhs.uk

02920 227744

Iechyd Cyhoeddus Cymru

@IechydCyhoeddus

Eisiau dysgu mwy am sut i fyw bywyd iach a llewyrchus?

Eisiau darganfod sut i helpu eich cymuned i ffynnu?

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gweithio i ddiogelu a gwella iechyd a llesiant a lleihau anghydraddoldebau iechyd i bobl yng Nghymru.

World Health Organization Collaborating Centre On Investment for Health and Well-being

Tîm y Prosiect: Dr Catherine Sharp | Yr Athro Karen Hughes

Polisi ac Iechyd Rhyngwladol, Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd (WHO CC) ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant

Amser i Siarad Iechyd Cyhoeddus Cymru | Time to Talk Public Health Wales

GIG CYMRU NHS WALES | Iechyd Cyhoeddus Cymru Public Health Wales

Atodiad

Demograffeg – Panel a Sampl

Dulliau

Demograffeg y Sampl Panel

		Sampl Panel N=2,555		Sampl Arolwg N=1,007		Poblogaeth*
Rhyw*	Gwryw	882	35%	332	33%	49%
	Benyw	1639	64%	666	66%	51%
	Arall	34	1%	9	1%	- $
Oedran (blynyddoedd)*	16-29	387	15%	122~	12%	21%
	30-49	921	36%	294	29%	29%
	50-69	833	33%	396	39%	31%
	70+	414	16%	195	19%	19%
Cwintel amddifadedd^	1 (Most)	451	18%	158	16%	19%
	2	496	19%	203	20%	20%
	3	522	20%	205	20%	21%
	4	529	21%	209	21%	21%
	5 (Least)	557	21%	232	23%	20%

*16+ oed Cyfwerthoedd poblogaeth o: ONS Amcangyfrifon o boblogaeth y DU, Cymru a Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Canol 2020. www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/datasets/populationestimatesforukenglandandwalesscotlandandnorthernireland; ^Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2019.https://www.llyw.cymru/mynegai-amddifadedd-lluosog-cymru-diweddariad-llawn-ir-mynegai-gyda-graddfeydd-2019; $Data heb fod ar gael; ~Cwblhaodd 41 o ymatebwyr 16-29 oed yr arolwg a chawsant eu gwahodd i ymuno â'r panel. Er eu bod wedi'u cynnwys yn niferoedd sampl y panel, nid ydynt wedi'u recriwtio'n llawn eto.

Demograffeg y Sampl Panel

		Sampl Panel N=2,555		Sampl Arolwg N=1,007		Poblogaeth*
Ethnigrwydd^	Gwyn	2451	96%	972	97%	95%
	Ethnigrwydd cymysg	18	1%	12	1%	1%
	Asaidd neu Asaidd Pryndeinig	36	1%	10	1%	2%
	Du, Affricanaidd, Caribïaidd, Du Cymraeg neu Du Prydeinig	16	1%	1	<1%	1%
	Ethnigrwydd arall	15	1%	6	1%	1%
	Gwell gennyf beidio â dweud	9	<1%	6	1%	- $
Bwrdd Iechyd#	BIP Aneurin Bevan	418	16%	177	18%	19%
	BIP Betsi Cadwaladr	581	23%	211	21%	22%
	BIP Caerdydd a'r Fro	438	17%	180	18%	16%
	BIP Cwm Taf Morgannwg	338	13%	123	12%	14%
	BIP Hywel Dda	337	13%	141	14%	12%
	BI Addysgu Powys	121	5%	48	5%	4%
	BIP Bae Abertaw	322	13%	127	13%	12%

*16+ oed; ^Mae amcangyfrifon ethnigrwydd y boblogaeth ar gyfer pob oed oherwydd nad oes data ar gael ar gyfer trigolion 65+ oed nad ydynt yn Wyn; Ystadegau Cymru https://statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Equality-and-Diversity/Ethnicity; $$Data heb fod ar gael. #Amcangyfrifon poblogaeth 16+; Ystadegau Cymru, https://statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Population-and-Migration/Population/Estimates/Local-Health-Boards/populationestimates-by-lhb-age; BIP – Bwrdd Iechyd Prifysgol.

Dulliau

- Gosodwyd targed o 2,500 o aelodau'r panel er mwyn cael sampl arolwg misol o tua 1,000 o ymatebion, gydag amcangyfrif o gyfraddau ymateb i arolygon misol yn uchafswm o 50%.
- I gyrraedd ystod o unigolion, defnyddiwyd tri dull recriwtio:
  - Ffon
  - Cyfryngau cymdeithasol
  - Wyneb yn wyneb
- Cafodd cwmni ymchwil i'r farchnad proffesiynol (DJS Research Limited) ei gaffael i gynnal y recriwtio a'r arolygon misol.
- Defnyddiwyd samplu cwota haenog wrth recriwtio dros y ffôn ac wyneb yn wyneb. Cwotâu wedi'u cymhwyso i:
  - Daearyddiaeth (Bwrdd Iechyd)
  - Oed
  - Rhyw
  - Cwintel Amddifadedd (MALC*)
- Roedd targedu cyfryngau cymdeithasol yn canolbwyntio ar fylchau demograffig mewn recriwtio.
- Cwblhaodd aelodau'r panel arolwg recriwtio cychwynnol a gofynnir iddynt gwblhau arolygon 15-20 munud bob yn ail mis. Cynhelir arolygon ar-lein neu dros y ffôn bob yn ail fis, yn dibynnu ar ddewis y sawl sy'n cymryd rhan.

*Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru.

Mae rhagor o fanylion methodolegol ar gael ym mhrotocol y prosiect.

Dulliau – Arolwg Bob yn Ail Fis

Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

- Ar gyfer pob arolwg, gwahoddir holl aelodau'r panel i gwblhau'r holiadur trwy’r dull y maent yn ei ffafrio (ffôn neu ar-lein). Rhoddir tair wythnos i aelodau’r panel gwblhau'r arolwg. O fewn yr amserlen honno, nodir bylchau yn y proffil demograffig i gyflawni sampl sy’n cynrychioli’r genedl, ac anfonir nodiadau atgoffa i gwblhau'r arolwg.
- Er mwyn cynyddu cynrychiolaeth y grwpiau hynny o bobl na chlywir ganddynt yn aml, cynhelir hyd at 100 o gyfweliadau wyneb yn wyneb fesul arolwg gyda grwpiau a bennwyd ymlaen llaw. Gwahoddir yr unigolion hyn i gwblhau'r arolwg ac yna i ymuno â'r panel.
- Cwblhaodd y cyfranogwyr (N=1,007) arolwg Chwefror/Mawrth drwy’r dulliau canlynol:

Dull Cyfranogiad	n	%
Ar-lein	788	78%
Ffôn	178	18%
Wyneb yn wyneb	41	4%